

Opgave 4 Europa op zoek naar positieve energie

Bij deze opgave hoort tekst 6 .

Inleiding

De Europese Unie concurreert met de rest van de wereld en om dat te kunnen blijven doen moet ze zeker zijn van haar energievoorziening. De Oekraïne-crisis liet zien dat Europa kwetsbaar is vanwege haar afhankelijkheid van Russisch gas. Ook andere energiebronnen kennen onzekerheden. De olieprijs is onvoorspelbaar en kerncentrales vertonen soms mankementen waardoor ze lang stil komen te liggen.

De Europese Commissie heeft op 25 februari 2015 een strategisch plan voor een Europese energie-unie gepresenteerd. Het doel is om alle lidstaten te verzekeren van voldoende energie en om dat te bereiken moet er eenheid gebracht worden in de versplinterde energiemarkt. Het belang is groot en wordt wel vergeleken met het belang van de oprichting van de EGKS.

Lees tekst 6.

Een voorstel van de Europese Commissie is pas aangenomen als twee organen van de Europese Unie er mee ingestemd hebben.

- 2p 17 Welke twee EU-organen moeten instemmen met een voorstel van de Europese Commissie?

Bij de besluitvorming in de Europese Unie worden vaak actoren betrokken die geen deel uitmaken van politiek-bestuurlijke organisaties van de Europese Unie of een nationale overheid.

- 3p 18 – Geef twee verschillende actoren die wel betrokken worden bij het besluitvormingsproces over Europees energiebeleid maar die geen deel uitmaken van die politiek-bestuurlijke organisaties.
– Geef een reden voor het betrekken van deze actoren bij het Europese energiebeleid.

Het politieke besluitvormingsproces over het Europese energiebeleid kan beschreven worden met het barrièremodel en met het systeemmodel. Beide modellen laten een verschillend aspect van het besluitvormingsproces beter tot zijn recht komen.

- 4p 19 - Welk aspect van het besluitvormingsproces over het Europese energiebeleid zoals dat in tekst 6 beschreven wordt, komt beter tot zijn recht bij het barrièremodel? Verwijs in je antwoord met regelnummers naar een voorbeeld van dat aspect in tekst 6.
- En welk aspect bij het systeemmodel? Verwijs ook hier met regelnummers.

Opgave 4 Europa op zoek naar positieve energie

tekst 6

(...) Daar waar de Verenigde Staten de afgelopen jaren een enorme sprong hebben gemaakt naar energie-onafhankelijkheid, mede door schaliegas en -olie, groeit in de Europese Unie het besef dat het energiebeleid een zootje is. Het is een lappendeken van (inmiddels) 28 energiebeleidjes die de externe onzekerheden alleen maar erger maakt. Het strategische plan voor een energie-unie dat de Europese Commissie vandaag in Brussel presenteert, is daarom een belangrijk ijkpunt in de pogingen om daarin verandering te brengen. Want ook de lidstaten zien inmiddels de noodzaak van samenwerking in.

(...) Strikt genomen is en blijft energiebeleid een zaak van nationale overheden, niet van Brussel. "Vandaag heeft de Europese Unie energieregels op Europees niveau, maar in de praktijk zijn er 28 nationale regelgevers. Dat kan zo niet doorgaan", zo klinkt het streng in een uitgelekte conceptversie van het commissierapport.

Het nieuwe offensief voor een energie-unie komt niet uit Brussel, maar uit de lidstaten zelf. Vooral één ervan: Polen. Vorig jaar hield toenmalig premier Donald Tusk, inmiddels als voorzitter van de Europese Raad een van de machtigste bestuurders in Brussel, een vurig pleidooi voor een energie-unie om sterker te staan in de onderhandelingen met Rusland. Tusk stelde voor om de gascontracten met Rusland voortaan niet per land, maar voor de hele EU af te sluiten, door een agentschap. Daarmee zou Moskou de kans worden ontnomen om EU-lidstaten tegen elkaar uit te spelen. Een energie-unie zal "het Europese project terugbrengen naar zijn wortels", schreef Tusk, verwijzend naar de oerorganisatie van Europese samenwerking, de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal uit 1951.

De centrale EU-inkoper die de Pool voorstelde, maakte meteen een verhitte discussie los, die de verschillen in energiebenadering tussen de lidstaten nog eens pijnlijk onderstreepte, vooral tussen Oost en West. (...) West-Europese landen, waaronder Nederland, zien niets in zo'n centrale inkoper omdat die de vrije marktwerking zou verstoren. Die bezwaren kwamen begin deze maand luid en duidelijk naar voren op een debatbijeenkomst in Brussel van Eurogas, de koepel van Europese gasbedrijven. "De EU riskeert het beperken van de handelsvrijheid", zei de Nederlandse Gasterra- en Eurogas-topman Gertjan Lankhorst over het collectieve aankoopidee. (...)

Dit is nog maar één van de vele energietheema's waarover de lidstaten zeer verschillend denken en die de vorming van een Europese energie-unie lastig maken. Zo is Duitsland sinds 2011 zijn kernenergiesector aan het afbouwen, na de nucleaire ramp in Japan. Andere landen, zoals

Frankrijk en Groot-Brittannië, zien de toekomst voor kernenergie nog steeds zonnig in. De Britten, maar ook de Polen, hopen dat de EU
85 serieus blijft kijken naar schaliegas-exploitatie. Dat is weer een groot taboe in Frankrijk.

Lidstaten aan de oostkant van de EU hebben andere kopzorgen: zij zijn
90 meer dan anderen afhankelijk van Russisch gas, uiteenlopend van 60 procent tot zelfs 100 procent in de Baltische landen.

In dit web van soms tegengestelde
95 belangen en ideeën moet de Europese Commissie vandaag een

gemeenschappelijke lijn zien aan te brengen. "Onze visie is een energie-unie waarin de lidstaten inzien dat ze
100 van elkaar afhankelijk zijn om veilige energie aan hun burgers te leveren, gebaseerd op echte solidariteit en vertrouwen, en een energie-unie die met één stem spreekt in mondiale kwesties", staat in het rapport van
105 vandaag. "Onze visie is een geïntegreerd, continent-breed energiesysteem waarin energie vrijelijk over grenzen vloeit,
110 gebaseerd op concurrentie en het best mogelijke gebruik van bronnen, en met een effectieve regulering van energiemarkten op EU-niveau, waar noodzakelijk." (...)

bron: Trouw 25 februari 2015, <http://www.trouw.nl>